

ganom, da bi vsekal do kosti; kar pa je več, nego močna roka, to je duh in moška odločnost, razvita že v otroškem srcu, to je učinilo, hosudarka, da je drag mojemu srcu, draži, nego je dragega učinila mi svest, da je tvoj sin“ — dejal je sultan jako hinavski, Milico prijel za obe roci in ognjeno gledal jej v oči; — „edin on je pomnil svojega očeta danes, ko so vsi, ki sem jih sicer slišal, da so vriskali o boji, — da, tudi Soliman, moj prvorojeni sin, nasvetoval mi je sramoten beg, — le njemu je na umu bila moja slava, očetova slava, da bi nerazkaljeno dedovalo moje potomstvo „Bismillah!“ — vskliknil je z vzvišenim glasom — „kakor je edin bil očetove slave zavetnik, tako bode tudi edin moj nastopnik; v njegovi roci oddadem o svojem časi svoje sultanije bodočnost in vlado vsega svojega sveta, sultanica — Valideh!*) Na pričo tega ti — še dečku dajem vodstvo svoje zasedne vojske, da jej bodeš jutri načeloval v družbi z emirom iz Amazije!“ — opomnil je Mohamedu.

Mohamed se je radostno zasmijal, tlesknil je z rokama, prav tako, kakor dečko, ki je dobil igrače, ktere je že dolgo časa želel. „Haha!“ — vrisknil je otroški radosten — „videl sem te, dragi oče, kako si v Brusu uporne gruče razganjal sè svojim okom; preveriš se, da nisem gledal te zaman; ker je moja roka pre-slaba, da bi vladala jatagan, zato pa je dosta močna, da bode prožila puščico. Ha, jaz sem vodnik, kakor so vodje moji bratje, ki me pogledujó sè zavistnim okom, zaničljivo“ — dejal je in vspel se, tlesknil je z rokama, podprl se pod pazuhu in gledal je okrog sebe tako samosvesten, kakor bi bil on izvor nastopku vsega bodočega dne; — da, saj je bil dečko.

Obrazi iz življenja.

III.

Odgoja po módi.

(Dalje.)

Čez nekaj časa postane Fredi, ki je bil že „feldvebelj“, lajtenant. To zopet stane veliko, a gospod Gosár se ne meni za nobeno reč več. Naj gospodari „ona“, kakor vé in zná. On se zabava s svojim vrtom. Mladi komaj 20 let stari lajtenant je premeščen kmalu potem v drugo mesto. Piše le materi, pa zopet le takrat, kedar potrebuje denarja. O očetu ni nikdar nobene črtice v pismu.

Poleti se preseli družina nekam na deželo. To je navada pri gospôdi, ki to zmore. Le gospod Gosár ostane v mestu, kar mu je zelo po volji. Ima vsaj nekaj tednov mir. Kraj poletnega bivanja si je gospá Gosarjeva zbrala — ne brez premislika. Sploh je vselej delala s premislikom. Blizo trga, kamor je šla družina, sta bila namreč dva bogata grajščaka, eden mlad, drug v srednjih letih, oba neoženjena. Vkljub obilnih večernih veselic, zabav, plesov, koncertov, ki so mošnjičku zló deli, gospá Gosarjeva ni mogla na limanice svojih hčeric v mestu ne enega tička z bogatim perjem vjeti. Par se jih je bilo sicer prijelo, a so zopet odleteli, ko jih je jela gospá za žilo tipati. Vsak si je mislil: „Tičica je sicer krasna, pa bo tudi hotela imeti zlato kletko in drago perje in hrano.“ Zato si je marsikateri premislil, dokler je bilo še čas, in angeljčka sta ostala še prosta.

Kar se v mestu ne spečá, za tisto se večkrat na kmetih, po deželi trgajo. V tržičku je kmalu vse govorilo o „tujcih“ iz mesta. Domače lepotice, hčere urad-

nikov in hišnih posestnikov, kar jih je bilo gosposkih, so bile zanemarjane in marsikateri hud pogled je zadel gospó Gosarjevo s hčera vred, ki so pa le zaničljivo gledale „neomikano deželno občinstvo.“ Kdo se je mogel meriti z njimi! Kaki ste bili Elvina in Noriberta proti uradniškim in drugim hčeram! Kakor Silfide ali mlade boginje proti neokornim pozemeljskim hčeram.

To so bili dnevi za mladega Rodriga! V šoli je bil sicer vjel dvojko, a gospá Gosarjeva je vsakemu, ki je za to vedel, pravila, da imajo profesorji piko ná-nj, ker dvema ni hotela dati hčera v zakon. Zdaj je fanté ves čas klatil se okoli, pojal kokoši, pobijal okna, tresel sadje, zrelo in nezrelo itd. Mati je plačevala škodo, zato mladi gospodič ni bil tepén, kar bi se mu bilo sicer gotovo vsak dan po večkrat zgodilo. Le enkrat jo je bil vjel. Lučal je namreč za privezanim pesom kamenje. Ta se je jeze penil, zaletaval in zaletaval tako dolgo, da se je odtrgal. Zaleti se v fanta in hipoma ga podere na tla. Gospodar sliši krik, priteče in ga reši, a fanté ima suknjo raztrgano in roka mu krvavi. Razburjena teče gospá k sodnji tožit kmeta, a tam jej dajo svét, naj svojega gospoda sina naučí, da se ne sme po nikomur, tedaj tudi po psih ne, kamenja metati. Blagorodni sinko je potem nekaj dni domá bil v postelji, mati mu je poklicala zdravnika iz mesta. A ta je brž videl, da fantu nič ni. Vendar, da pomiri gospó Gosarjevo, zapiše drago mazilo in ukaže, da naj bolnik ostane v postelji vsaj teden dni. Mazilo ni pomagalo, ker rana se je zacelila sama ob sebi. Bolj teknila je postelja, ker sinko ta čas ni nadlegoval družih ljudi, le domače. Sodnji pa je gospá Gosarjeva hudo zamerila to, da gospodar pesá ni bil vsaj za dve leti zaprt. Zamero je kazala s tem, da so ona in hčeri odslej vseh uradnikov rodovine zaničljivo čez ramo gledale.

Tembolj so pa z vsemi ženskimi umetnostmi skušale privabiti grajščaka. Če ženska, posebno mlada in lepa, kakor Elvina in Noriberta, stavi zanjke moškemu, težko jim uide. Zato tudi gori omenjena grajščaka, ki z ženstvom nista še imela veliko ali celo nič britkih skušinj, kmalu tičita na trnkih. Lokavec, mlajši, je do ušes zaljubljen v Elvino, Kavčiču, starejšemu, pa je Noriberta glavo zmešala tako, da si je naročil celo novo obleko, kar se že deset let ni zgodilo. Mati je v sedmih nebesih. Le naglo poroko, da se kateri ne skesá. To se večkrat zgodi.

Kaj pa hčeri? Ste tudi oni zaljubljeni? Čujmo njen pogovor, ko ste sami.

Elvina: „Vselej se smejem, kedar pride ta Kavčič, ta trompelj. Prav medvedu je podoben. Kedar ti poljubi roko, se vselej bojim, da bi je ne snedel. Haha!“ — Noriberta: „Meniš, da ga jaz maram? No, pa saj tudi tvoj ženin ni Romeo. Mlad je res, pa tako boječ, tako lesén! V romanih se taki ljubitelji na smeh stavijo.“ — Elvina: „Taki še bolj, kakor je tvoj.“ — Noriberta: „Ej, že vem, zakaj me zavidaš. Kavčič je bogateji od Lokavca, to je!“ — Elvina: „Le za par tisuč! Pa jaz bi vendar ne menjala s tabo.“ — Noriberta: „Tudi jaz s tabo ne. Moj je že postaren, utegne kmalu umreti.“ — Elvina: „Posebno, če mu boš ti pomagala.“ — Noriberta: „Hm! Ljubila ga ne bom res nikoli.“ — Elvina: „To ti rada verjamem. Kaj pa bo rekel nadlajtenant, ko sliši o tvoji zaročitvi?“ — Noriberta: „Kaj pa tvoj baron?“ — Elvina: „Ej, to je le šala. — Tiho! Mama gre. Ona ne sme nič vedeti o vsem tem. Najine skrivnosti bodijo najine.“ — Elvina: „Kakor dosedaj! Tiho!“

Iz tega pogovora je razvideti, kakošna je bila odgoja gospé Gosarjeve. Blagor možu, ki katero tako dobí za ženo!

(Dal. prih.)

*) Sultanica — Valideh je vladajočega sultana mati.